

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
11/00734-2

Dato
18.11.2011

HØRING - BEHOV OG TILTAK FOR Å SIKRE ADEKVAT TOLKETJENESTE OG INFORMASJON TIL INNSATTE OG DOMFELTE SOM IKKE SNAKKER ELLER FORSTÅR NORSK

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer 26 000 barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere. Disse yrkesgruppene er ansatt i ulike type stillinger innen kriminalomsorgen, som sosialkonsulenter og veiledere i fengsel, som sosialkonsulenter og miljøterapeuter i forvaringsavdelinger, i overgangsboliger, men først og fremst som ledere og saks-/klientbehandlere i friomsorgen.

FO vil innledningsvis berømme arbeidsgruppa for et grundig og ikke minst viktig arbeid. FO vil kommentere noen områder:

FO foreslår:

- Øremerkede midler i budsjett satt av til tolketjeneste.
- En bedre kartlegging av språkkompetansen hos siktede som skal gjennomføre personundersøkelse, domfelte og innsatte.
- Oversettelser og informasjonsmateriell skal være departementets ansvar og utvikle

Rapporten peker på mange utfordringer knyttet opp mot tolketjenesten og avdekker manglende systematisk kunnskap om både behov og omfang. Den avdekker stor ulikhet i enhetenes bruk av kvalifisert tolk. Dette er uheldig. Det er derfor viktig med kartlegging og registrering av behov slik at dette meldes til bevilgende myndighet og at dette gjenspeiles i budsjett. Utgifter til tolketjeneste må øremerkes i budsjett.

Kartlegging:

Kriminalomsorgen har som mål at innsatte og domfelte skal ha en sterk rettsikkerhet i sin kontakt med etaten. Det er derfor viktig at den enkelte domfelte eller siktede forstår informasjonen de får og at de også selv blir forstått. Om lag en tredjedel av fangebefolkninga i Norge har utenlandsk statsborgerskap, mens det er kun 7% av friomsorgens domfelte. Det er bekymringsfullt dersom årsaken er at enkelte som har begått kriminalitet som kvalifiserer for en frihetsrelatert straff, ikke får det pga for svake norskkunnskaper. Arbeidsgruppa peker på at det ikke finnes noe eksakt tall over hvor

FO

Besøksadresse:
Mariboesgr. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
23 06 11 70

Telefaks:
23 06 11 14

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

mange domfelte det er som ikke kan norsk. FO mener at kriminalomsorgen må utvikle systemer for kartlegging og registrering av dette.

Rettighetsperspektivet:

Arbeidsgruppa konkluderer med at i det videre arbeidet med å utrede tolketjenesten for innsatte og domfelte, skal en se bort fra rettighetsfestet bruk av tolk i kriminalomsorgen. De mener at det i stedet bør ses på som en integrert del av det offentliges ansvar som tjenesteyter. Ansatte i kriminalomsorgen er i kraft av å være en tjenesteyter pliktig til å bruke tolk der det trengs. Det innebærer at terskelen for å bruke tolk må være lav. FO mener derfor at den enkelte ansatte i fengsel og friomsorg selv bør ha myndighet til å bestille tolk hvis vedkommende mener at det er behov for det.

FO mener også at det i enkelte tilfeller ikke bare den siktede eller den domfelte selv en skal ta hensyn til når det vurderes om tolk skal brukes. For eksempel skal foreldre ved gjennomføring av en personundersøkelse av barn når barnet er under 18 år, samtykke i utførelsen å godkjenne innholdet. I enkelte tilfelle kan barn ønske at foreldrene ikke blir kjent med at det gjennomføres en personundersøkelse eller med innholdet i undersøkelsen. Her mener FO at friomsorgen har en plikt til å bruke tolk slik at foreldrene får den informasjonen de som foreldre har krav på.

Arbeidsgruppa trekker også fram utfordringer knyttet opp til hjemmesoning med elektronisk kontroll når soningsforløpet påvirker andre. Ved hjemmesoning må også friomsorgen være 100% sikker på at involverte familiemedlemmer i gjennomføring av straffen, er inneforstått med vilkårene.

Ved brudd i gjennomføring av frihetsrealterte straffer i friomsorgens regi, kan konsekvensene være svært store og inngripende for den enkelte som bryter vilkårene. Det blir derfor svært viktig at friomsorgen er 100% sikker på at den domfelte er inneforstått med kravene som stilles for gjennomføring av straffen.

FO mener at det er nødvendig å skille mellom når det er ønskelig at det brukes tolk og når det er nødvendig for at den domfelte eller dens pårørende skal kunne ivareta sine rettigheter og plikter.

Oversettelse og informasjon:

Arbeidsgruppa har avdekket et behov for informasjonsmateriell på ulike språk. FO mener at det må være departementets ansvar og både utvikle og kvalitetssikre dette. Arbeidsgruppa har mange gode forslag til måter å formidle informasjon på som FO stiller seg bak og som vi mener at er departementenes ansvar å både iverksette og drifte. Da bruk av tolk og oversettelsesarbeid er dyrt, må vi unngå at enhetens økonomi blir avgjørende for den enkeltes rettssikkerhet.

Mvh

Mimmi Kvisvik
nestleder

Inger Karseth
fagkonsulent